

Underlag till SWOT-analys: anhörigstöd

Deltagare: Daniel Liljekvist (utvecklingsledare, nämndkontor social), Carina Fohlin (sektionschef, Produktion omsorg), Pia Nilsson (anhörigkonsulent, Produktion omsorg)

Datum: 2015-05-04

Frågeställning: Vilka styrkor, svagheter, möjligheter och risker finns det idag som påverkar anhörigstödet fortsatta utveckling?

Utgångspunkten är Socialnämndens plattform för socialtjänsten stöd till anhöriga och anhörigkonsulentens uppdrag.

- *Styrkor/svagheter* = interna påverkansfaktorer, det vi med säkerhet vet
- *Möjligheter/risker* = externa påverkansfaktorer, det vi inte med säkerhet vet

Tillvägagångssätt

Vi bearbetar varje område var för sig, med *Styrkor* som första område. Varje deltagare skriver ner **en** styrka på post-it. Sedan går vi igenom lapparna för att förtydliga. Sedan skriver alla deltagare ner ytterligare en styrka. Upprepa tills området är uttömt.

Processen upprepas för varje område. När varje område har gått igenom är det dags för analys. Vi diskuterar varje område och hur resultaten påverkar anhörigstödet fortsatta utveckling. Vi diskuterar även om och hur vi kan hantera resultaten.

Resultaten och anteckningar från mötet dokumenteras i mallen.

SWOT - resultat

Styrkor (internt)

- Konsulent väl känd i kommunen - hos privata utförare, vårdcentraler, ideella organisationer och hos medborgare
- Anhörigstödet och konsulenten har väl etablerat nätverk med ca 50 olika verksamheter
- Att konsulenten är navet i anhörigstödet för samtliga målgrupper
- Hanterar helheten i stödet - dels helheten i de olika delarna i anhörigstöd och dels helheten i kontinuiteten i stödet till målgruppen
- Genom att ha helheten kan konsulenten se var anhörig och närstående är i anhörigprocessen.
- Konsulenten ser även var personal i berörda verksamheter befinner sig i processen gentemot anhörig och närstående, och kan stödja utefter det
- Anhörigstödet arbetar med kulturella uttryck (teaterföreställningar, filmer, osv)
- Kommunikationen och kontakter med anhörig viktigt för konsulentens uppdrag
- Inarbetade samtalsgrupper viktig del i anhörigstödet
- Regelbundna samtalsgrupper ger bra kontakt med anhöriga
- Hög nöjdhet bland medborgare
- Liten kommun sett till antalet invånare
- Anhörigstödet är väl strukturerat

Svagheter (internt)

- Anhörigkonsulentens anställningsgrad på 75 % (varav 10 % seniorsamtal)
- Många målgrupper och områden som tjänsten ska arbeta med
 - Konsulent kan inte arbeta med alla samtidigt
- Konsulent måste rikta fokus då det är ett stort uppdrag, men kan behöva stötta det arbete som redan implementerats (t ex anhöriglänk och samtalsgrupper) vilket påverkar möjligheten att arbeta med nya utvecklingsområden
- Med hänsyn till konsulentens anställningsgrad sker implementering och utveckling långsamt
- Samtalsgrupper tar mycket tid
 - Anhörigkonsulent stöttar anhöriggrupper när ideellt engagemang är svagt
- Konsulenten ej lika känd inom socialkontoret jämfört andra verksamheter
- Sårbart då 1 person arbetar med uppdraget anhörigkonsulent
- Frågan om anställningsgrad tar mycket uppmärksamhet – kan innebära att andra svagheter i anhörigstödet ej uppmärksammas
- Hinner inte knyta ta del av nya erfarenheter, marknadsföra anhörigstödet med kollegor i andra kommuner/huvudmän och ta del av ny forskning i den utsträckning som vore önskvärt
- Ansvar att samordna seniorsamtal upplevs ej optimalt på anhörigkonsulenten
 - Ger ytterligare ett spår i ett redan spritt uppdrag

Möjligheter (externt)

- Hos andra aktörer/huvudmän (främst landsting, bl a habilitering och psykiatri) finns det anhörigstöd att tillgå – behov finns att knyta kontakter och öka vår kunskap om möjligheterna
- Möjligheter att knyta nya kontakter för anhörigstöd inom kommunen, exempelvis inom skolan
- Anhöriggrupp vill träffa lärare om ämnet att vara förälder åt barn med neuropsykiatrisk diagnos
- Initiativ till utvecklingsfrågor kommer underifrån från kommunens olika anhörigmålgrupper
- Frågan om anhörigstödet ska bäras av varje verksamhet och aktör – ingen aktör kan säga att de inte vill arbeta med frågan
- Finns efterfrågan på anhörigstöd hos kommunens medborgare – och det ökar
- Fler kontakter tas med anhöriga idag
- Anhörigkonsulent kan stödja gällande våld i nära relationer
- Det finns forskning och erfarenheter från andra aktörer att ta del av gällande anhörigstöd.

Risker (externt)

- Tillgången till biståndsbedömt anhörigstöd till målgrupper inom socialkontorets Sektion för Vuxna och Sektion för Barn och Unga är ej adekvat jämfört de behov som konsumenten stöter på
- Rutiner/riktlinjer inom socialkontoret finns ej i önskvärd utsträckning för stöd till ovan nämnda målgrupper
- Landstinget efterfrågar ej kommunens anhörigstöd – konsumenten måste driva frågan gentemot landstingets verksamheter
- Anhöriglänken beroende av inarbetad kännedom hos alla aktörer – risk när chefer och medarbetare byts ut
- Anhöriglänken är olika etablerad bland olika aktörer beroende på var de är i processen
- Anhörigkontakterna blir allt mer komplicerade
- Anhörigkontakter där våld i nära relationer förekommer

Analys

Konsulentens tjänstgöringsgrad är en återkommande fråga. Frågan bedöms som avgörande för den fortsatta utvecklingen av kommunens anhörigstöd.

För närvarande kan konsumenten arbeta med de flesta aktuella frågorna, både vad gäller utvecklingsområden och fortsatt stöd till redan implementerade moment (t ex samtalsgrupper, anhöriglänk). Frågan om tjänstgöringsgrad påverkar dock i vilken omfattning utvecklingsfrågor kan arbetas med.

I anhörigkonsulentens uppdrag ingår det att aktivt stödja och samordna implementerade moment i anhörigstödet. Tjänstgöringsgraden blir ett dilemma när tiden behöver disponeras mellan att stödja redan implementerade moment och det fortsatta utvecklingsarbetet av andra delar av anhörigstödet. Det förekommer att

angeläget utvecklingsarbete inte kan genomföras i önskvärd omfattning eller takt då en betydande del av tillgänglig arbetstid behöver gå till stöttande och samordnande av andra delar av anhörigstödet.

Det går därför att fundera på i vilken omfattning anhörigkonsumenten i sin roll som samordnare och nav i Ekerös anhörigstöd kan åta sig ytterligare utvecklingsfrågor inom nuvarande tjänstgöringsgrad. Sannolikt är de möjligheterna begränsade. I viss mån blir därför möjligheterna att realisera Socialnämndens plattform för stöd till anhöriga beroende av frågan om tjänstgöringsgrad för konsumenten.

Vidare väcks frågor där anhörigkonsumenten inte har det främsta ansvaret. Detta gäller främst hur väl anhörigstödet är implementerat inom socialkontoret och särskilt anhörigstöd till målgrupper inom Sektion för Vuxna och Sektionen för Barn och Unga. Anhörigkonsumenten kan bidra med kompetens, men ansvaret att utveckla dessa frågor åligger främst beställarorganisationen.

Våld i nära relationer är en dimension som bidrar till ytterligare komplexitet i anhörigstöd. Det är därför angeläget att anhörigkonsumenten omfattas av arbetet med Socialnämndens handlingsplan för våld i nära relationer.

Samordningen av seniorsamtalen, som för konsumenten utgör 10 % av tjänstgöringsgraden på 75 %, anges slutligen som något som tar uppmärksamhet från konsulentens kärnuppdrag. Dock är det inte självklart hur detta kan hanteras annorlunda. Frågan har beröringspunkter med frågan om tjänstgöringsgrad.